

گزارش اولیه در خصوص فوت خانم مهسا امینی و حوادث پس از آن

ستاد حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزارش اولیه در خصوص فوت خانم مهسا امینی و حوادث پس از آن

ستاد حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران همانند مردم و مسؤولین کشور، از درگذشت خانم مهسا امینی متأثر شده و مراتب همدردی خود را با خانواده ایشان ابراز می‌دارد. این گزارش اولیه با هدف نشان دادن عزم جمهوری اسلامی ایران در روشن شدن ابعاد این واقعه و همچنین واقعیت‌های موجود در رابطه با سوءاستفاده از این وضعیت برای ایجاد اغتشاش و ناامنی در سطح جامعه تدوین شده است. گزارشات تکمیلی در خصوص نتایج نهایی تحقیقات در مورد فوت خانم مهسا امینی، تخریب اموال عمومی و خصوصی و نحوه رسیدگی به پرونده‌های قضایی تشکیل شده در این زمینه، متعاقباً تدوین و ارائه خواهد شد.

تشکیل تیم‌های تحقیقاتی برای بررسی فوت خانم مهسا امینی

برمبنای گزارش دریافتی از پلیس، خانم مهسا امینی به دلیل عدم رعایت قانون لازم الاجرا در خصوص حجاب اسلامی و عدم امکان اصلاح وضعیت پوشش به هنگام مواجهه با پلیس، جهت ارائه آموزش لازم در این زمینه، بدون هیچ گونه برخورد لفظی، فیزیکی و قهرآمیز، به سالن اداره اجتماعی و آموزش بانوان پلیس امنیت عمومی منتقل گردید. لیکن بعد از گذشت ۲۶ دقیقه، به یکباره دچار کاهش هوشیاری شده و به روی زمین افتاده، که اقدامات اولیه از سوی پزشک‌یار مستقر در پلیس و عوامل اورژانس و همچنین انتقال فوری وی به بیمارستان موثر واقع نگردید و در نهایت به رغم چند مرحله عملیات احیاء، فوت می‌نماید.

به محض اطلاع از واقعه پیش برای خانم مهسا امینی، تیم‌های تحقیقاتی تخصصی برای روشن نمودن تمامی ابعاد واقعه و کشف حقیقت تشکیل گردید: تشکیل تیم تحقیقاتی از سوی وزیر کشور حسب دستور رئیس جمهوری اسلامی ایران به سرپرستی معاون امنیتی و انتظامی وزیر و دبیر شورای امنیت کشور، تشکیل تیم تحقیقاتی از سوی دادستان تهران، تشکیل تیم تحقیقاتی از سوی دادگستری کل استان تهران با محوریت دفتر حفظ حقوق شهروندی دادگستری، تشکیل تیم تحقیقاتی تخصصی از سوی سازمان پزشکی قانونی کشور و تشکیل تیم تحقیقاتی از سوی مجلس شورای اسلامی. همچنین کمیته پزشکی با حضور معاون درمان وزارت بهداشت، نایب رئیس کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی، رئیس سازمان پزشکی قانونی، رئیس سازمان نظام پزشکی، نماینده انجمن علمی قلب و عروق، نماینده انجمن جراحان مغز و اعصاب و نماینده انجمن رادیولوژی به منظور بررسی ابعاد پزشکی و درمانی و سوابق پزشکی خانم مهسا امینی تشکیل گردید.

تیم‌های تحقیقاتی با هدف بررسی‌های سریع، بی طرفانه، مؤثر و مستقل، کار خود را بلافاصله از جمله با بررسی‌های میدانی، انجام آزمایشات علمی، بررسی سوابق پزشکی، مصاحبه با افراد ذی ربط و مطلع و بررسی سوابق ضبط دوربین‌ها، آغاز کردند و به محض پایان فرآیند تحقیق، گزارش نهائی را به مقام قضائی ارائه خواهند نمود.

دستورات رئیس جمهور و روسای سایر قوا در جهت رسیدگی به موضوع

حجت الاسلام و المسلمین دکتر رئیسی، رئیس جمهوری اسلامی ایران، در تماس تلفنی با خانواده مرحوم مهسا امینی ضمن ابراز همدردی، گفت: بلافاصله پس از اطلاع به همکارانم دستور دادم تا بررسی موضوع را به صورت ویژه در دستور کار قرار دهند و مطمئن باشید این موضوع را از دستگاه‌های مسؤول مطالبه خواهم کرد تا ابعاد آن روشن شود". در تماس تلفنی مذکور، خانواده مرحوم مهسا امینی ضمن تشکر از دستور فوری رئیس جمهور برای رسیدگی به حادثه و همچنین تماس و ابراز همدردی ایشان، خواستار پیگیری مسأله تا روشن شدن ابعاد موضوع شدند. خاطرنشان می‌شود ایشان رئیس جمهور به وزیر کشور نیز دستور دادند که علّت و جزئیات حادثه را با فوریت و دقت به شکل ویژه بررسی و نتیجه را گزارش نمایند. وزیر کشور نیز معاون امنیتی و انتظامی خود را به عنوان مسؤول بررسی موضوع تعیین نمود.

حجت الاسلام و المسلمین محسنی اژه‌ای، رئیس قوه قضائیه، در این رابطه اظهار نمودند: قوه قضائیه موضوع جان باختن مرحوم مهسا امینی را با دقت و موشکافانه پیگیری خواهد کرد و این موضوع در دستور کار قرار دارد. ایشان در تماس با رئیس سازمان پزشکی قانونی تأکید کردند که موضوع جان باختن مرحومه مهسا امینی با دقت و وسواس بررسی شود. رئیس قوه قضائیه همچنین به مراجع قضایی دستور دادند بررسی‌های همه جانبه‌ای پیرامون موضوع جان باختن مرحومه مهسا امینی از محلی که وی به سمت ماشین پلیس هدایت شد، انجام گیرد و دوربین‌های عمومی و خصوصی نیز به طور دقیق بررسی شوند. رئیس دستگاه قضایی این اطمینان را به خانواده مرحوم مهسا امینی داد که موضوع جان باختن دخترشان با دقت و سرعت و پس از حصول نتایج آزمایشگاهی پیگیری می‌شود و نتیجه بررسی‌ها و تحقیقات، بدون هیچگونه ملاحظه‌ای اعلام می‌گردد.

دکتر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، نیز در این رابطه اعلام نمود: اتفاق اخیر برای یکی از بانوان در یکی از بخش‌های پلیس تهران سبب-تأسف شدید اینجانب شد. در این زمینه ضمن تأکید بر اینکه فصل‌الخطاب همه برای موضوعات مختلف از جمله مسائل اجتماعی و فرهنگی باید عمل به قانون و رفتار قانونمندان باشد، به کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس مأموریت می‌دهم همه ابعاد این موضوع را با قید فوریت و دقت بررسی کرده و گزارش آن را به مجلس ارائه کنند.

دکتر غریب آبادی، معاون امور بین الملل قوه قضائیه و دبیر ستاد حقوق بشر، بلافاصله بعد از فوت خانم مهسا امینی، ضمن تسلیت به خانواده ایشان از دستگاه‌های ذی ربط خواست تا تحقیقات و بررسی‌های لازم در

مورد علت فوت ایشان، با دقت و سرعت انجام شود و نتایج آن با شفافیت در اختیار افکار عمومی قرار گیرد. وی همچنین از مسؤولان قضایی ذی ربط درخواست کرد تا چنانچه قصور و تقصیری در این حادثه مشاهده شد، با مستبان، عوامل و مرتکبان این وضعیت برخورد قانونی و فوری صورت گیرد.

سرکار خانم دکتر خزعلی، معاون امور زنان و خانواده رئیس جمهور، در گفتگوی مستقیم با والدین مرحومه مهسا امینی ضمن عرض تسلیت بابت غم از دست دادن فرزندشان، اطمینان داد که با جدیت پیگیر روشن شدن تمام ابعاد این موضوع هستند.

دکتر زارعی کوشا، استاندار کردستان، در تماس با پدر مهسا امینی، ضمن تسلیت به ایشان و مادر داغدارش، بر پیگیری جدی و بررسی دقیق علت حادثه و برخورد با هرگونه قصور و تقصیر احتمالی حسب دستور رئیس جمهور محترم تأکید نمود.

تشکیل پرونده قضایی برای رسیدگی به موضوع

به دنبال دستور رییس قوه قضاییه، پرونده ای کیفری در دادستانی تهران تشکیل گردید. دادستان تهران با تشکیل یک تیم ویژه و تعیین یک بازپرس ویژه برای پرونده، دستورات لازم را برای انجام تحقیقات و روشن شدن ابعاد موضوع صادر نمود. رییس کل دادگستری استان تهران نیز به هیات نظارت بر حقوق شهروندی دستور داد تا بررسی پرونده علت فوت خانم مهسا امینی را فوراً آغاز و در همین چارچوب، از سازمان پزشکی قانونی و وزارت کشور خواست تا در اسرع وقت، گزارشات و جمعبندی های خود را به دادگستری ارسال نمایند. وی تأکید کرد روند بررسی های دقیق قضایی از همان ساعات اولیه وقوع این حادثه آغاز شده است. این مقام عالی رتبه قضایی همچنین تصریح کرد که نتیجه بررسی ها در مراحل مختلف اطلاع رسانی خواهد شد و همگان مطمئن باشند که این پرونده به صورت ویژه، سریع و دقیق مورد رسیدگی قرار می گیرد.

نتایج اولیه بررسی ادعاها در مورد ضرب و شتم خانم مهسا امینی

متأسفانه ادعاهایی، از جمله در دو بیانیه صادره از سوی سرپرست کمیسر عالی حقوق بشر، برخی رویه داران ویژه و برخی کشورهای خاص در مورد ضرب و شتم و وارد آوردن ضربه به سر خانم مهسا امینی شده است. چنین داوری زود هنگام و درحالی که بررسی ها و تحقیقات ادامه دارد، یک قضاوت غیرموجه و اقدامی تحریک آمیز بود. در این زمینه خاطرنشان می شود که مدیرکل پزشکی قانونی استان تهران در مصاحبه ای چند روز پس از این حادثه، اظهارنظر اولیه این سازمان درخصوص بررسی پرونده مهسا امینی را تشریح کرد. وی گفت: با توجه به اینکه هرگونه اظهارنظر در سازمان پزشکی قانونی کشور درخصوص پرونده های ارجاعی به این سازمان نیاز به مستندات دقیق و مستدل دارد، در این مورد خاص تا این لحظه مستندات پزشکی که بتوان به آن استناد کرد صرفاً یک پرونده بستری در بیمارستان آن هم در سال ۱۳۸۶ و در سن هشت سالگی متوفی است که این پرونده مربوط به جراحی مغز در

یکی از بیمارستان‌های تهران بر روی وی است. مدیرکل پزشکی قانونی استان تهران افزود: با توجه به اینکه در فضای مجازی نسبت به اطلاع‌رسانی نادرست و غیرعلمی در خصوص خروج خون از گوش‌ها، شکستگی قاعده جمجمه و صدمه به احشای داخلی بدن متوفی اقدام شده است، باید اعلام کنیم که در معاینه ظاهری و کالبدگشایی هیچ‌گونه آثاری از ضرب و جرح در ناحیه سر و صورت و آثار کبودی در اطراف چشم‌ها و شکستگی در قاعده جمجمه، مشاهده نشده است. در کالبدگشایی تنه و شکم نیز هیچ‌گونه آثاری از خونریزی، لاشدگی یا پاره‌شدگی در احشای داخلی بدن مشاهده نگردید. مدیرکل پزشکی قانونی استان تهران تأکید کرد: در این میان آنچه نیازمند زمان است، تعیین علت فوت متوفی است که آن هم پس از مشخص شدن نتایج آزمایشات نمونه‌های برداشته‌شده و جمع‌آوری آن با نتایج معاینه و کالبدگشایی پیکر و سوابق پزشکی انجام و در قالب گزارش رسمی سازمان پزشکی قانونی به مرجع قضایی ارائه خواهد شد.

دکتر مسعود شیروانی، جراح مغز و اعصاب، نیز طی مصاحبه‌ای اعلام کرد که خانم مهسا امینی در سن ۸ سالگی بر اثر تومور مغزی تحت عمل جراحی توسط وی قرار گرفته است و عمل جراحی نیز موفقیت‌آمیز بوده است. این پزشک متخصص همچنین افزود: این قبیل بیماران به دلیل اینکه دچار مشکل هورمونی می‌شوند، باید تحت درمان دارویی زیر نظر متخصص غدد قرار بگیرند و مرحوم مهسا امینی تحت درمان مستمر زیر نظر متخصص غدد بوده است.

در همین راستا، وزیر کشور نیز در اول مهرماه، درخصوص ادعاهای مبنی بر ضرب و شتم خانم مهسا امینی گفت: در مرحله اول بررسی‌ها و گزارش بیمارستان کسری مشخص شد که هیچ‌گونه ضرب و شتمی در کار نبوده و نشانه‌ای از خونریزی مغزی مشاهده نشده است. در مرحله دوم باید دید علت فوت چه بوده است که ما منتظر اعلام نظر پزشکی قانونی در این زمینه هستیم.

تضمین حق تجمعات مسالمت‌آمیز

حق تجمعات مسالمت‌آمیز هم در قانون اساسی و هم در قوانین عادی به رسمیت شناخته شده است و مادامی که اجتماع‌کنندگان متوسل به اقدامات غیرمعتارف نشده‌اند، مورد حمایت قرار دارند، اما در صورت استفاده از سلاح سرد یا گرم و برهم زدن نظم عمومی و ایجاد رعب و وحشت برای مردم، مسؤولیت قانونی افعال مجرمانه خود را برعهده خواهند داشت. ضابطین که مسؤول نظم عمومی در جامعه هستند، به حق مذکور وقوف دارند و در این زمینه آموزش دیده‌اند. بر این اساس، در ایران سالانه موارد متعددی از اعتراضات و تجمعات مسالمت‌آمیز از سوی مردم، بدون هیچ مشکلی، برگزار شده و می‌شود.

لازم به توضیح است که اسناد بین‌المللی حقوق بشری مانند اعلامیه جهانی حقوق بشر و میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی نیز اعمال حقوق را تابع محدودیت‌هایی نظیر رعایت نظم، سلامت یا اخلاق عمومی؛ حفظ امنیت ملی و رعایت حقوق و آزادی‌های دیگران دانسته‌اند. برخی تجمعات که به دنبال درگذشت خانم مهسا امینی

در نقاط مختلف کشور روی داد، متأسفانه از حالت مسالمت‌آمیز خارج و جنبه اغتشاش و تخریب به خود گرفتند. اغتشاشگران هدایت شده، سوار بر اعتراضات مدنی مردم شده و آن را منحرف کردند. در این میان آمریکا و برخی کشورهای غربی در اقدامی کاملاً غیرمعتارف و برخلاف موازین بین‌المللی، شروع به مداخله جویی در این ارتباط نموده و با دخالت آشکار در امور داخلی ایران، از آشوبگران حمایت کردند. سایر عوامل بیرونی مانند گروهک‌های تروریستی و شبکه‌های فارسی‌زبان خارج نشین نیز عوامل و ظرفیت‌های خود را به سمت شرکت در این اغتشاشات تحریک و هدایت نموده و از آن‌ها حمایت کردند. محورهای اقدام این جریان، از جمله به شرح زیر می‌باشد:

- تحریک، ترغیب و دعوت به اغتشاشات؛
- هدایت و فرماندهی آشوب‌ها توسط لیدرهای آموزش دیده؛
- برنامه‌ریزی هدفمند برای حمله به مراکز نظامی و پلیس؛
- تحریک به انجام اقدامات خشونت‌آمیز و خرابکارانه؛
- تخریب اموال و تجهیزات و اماکن عمومی و خصوصی؛
- توهین به مقدسات پیروان ادیان الهی؛
- تحریک به انسداد خیابان‌ها، بزرگراه‌ها و میادین اصلی شهری.

در جریان اغتشاشات، عده‌ای با هدایت جریان‌های تروریستی، با استفاده از سلاح‌های سرد و گرم و مواد آتش‌زا، به بدترین نوع خشونت علیه مردم و نیروهای انتظامی متوسل شدند. برخی از مصادیق این رفتارها عبارت‌اند از: تعرضات مستقیم فیزیکی به کسانی که در تجمعات حضور نداشتند و همراهی نکردند، ایجاد مزاحمت برای عموم مردم، تجاوز به حقوق شهروندان به ویژه زنان، تضييع گسترده حقوق عمومی و خصوصی از جمله ایجاد راه‌بندان و ممانعت از حضور پلیس برای انتظام بخشی و ممانعت از تردد وسایل امدادی مثل آمبولانس و آتش‌نشانی.

اغتشاشگران برای سازماندهی خود و اقدامات تخریبی از شبکه‌های اجتماعی استفاده کردند و از همین طریق، همه را به مقابله با پلیس و تخریب اموال عمومی و خصوصی دعوت و تشویق می‌کنند. در جریان این تجمعات خرابکارانه، اموال عمومی و خصوصی متعددی به آتش کشیده شده و یا به غارت رفته‌اند؛ برخی عوامل مجری قانون و مردم عادی در اثر سلاح‌های سرد و گرم این اغتشاشگران جان خود را از دست داده یا مجروح شدند. به مراکز بی‌دفاع اداری و خدمات عمومی مثل بانک‌ها، ماشین‌های خودپرداز، آمبولانس‌ها، وسایل حمل و نقل عمومی، خودروهای پلیس، خودروهای آتش‌نشانی و اماکن دینی تهاجمات گسترده‌ای شد و بسیاری از این مراکز دچار تخریب و آتش‌سوزی شدند.

بدیهی است استفاده از سلاح و تجهیزات رعب‌آور و توسل به خشونت علیه مردم و نیروهای انتظامی و تعرض به اموال و اماکن عمومی، دولتی و خصوصی و به آتش کشیدن آنها، بستن راه‌های عبور و مرور همگانی و غارت و تعرض به اموال مردم، از مصادیق اعتراضات مسالمت‌آمیز نبوده و موجب مسوولیت قانونی است. خاطر نشان

می شود این قبیل رفتارهای خشونت آمیز و حمل سلاح در تجمعات، در مغایرت آشکار با اسناد بین المللی حقوق بشر قرار دارد .

به دلیل حرکت‌های ساختارشکنانه و ایجاد ناآرامی در شهرهای مختلف، معترضینی که به شکل قانونی به دنبال اعتراضات خود بودند، صف خود را از اغتشاشگران جدا کردند. حتی میلیون ها نفر در سطح کشور در اعتراض به اقدامات اغتشاشگران و حامیان خارجی آنها، طی دو روز به خیابان ها آمدند و حمایت خود را از سیاست های دولت، پلیس و ارزش‌های دینی حاکم بر جامعه اعلام کردند.

نحوه مدیریت اغتشاشات توسط پلیس

نظم عمومی اقتضا می کند تا هر تجمعی با اطلاع مقامات پلیس باشد، چرا که پلیس موظف به حفظ امنیت و نظم عمومی است. اهمیت حضور پلیس از آن جهت است که هم به اجتماع تشکیل شده آسیبی وارد نشود و امنیت آن حفظ شود و هم نظم عمومی رعایت شود و امنیت عمومی جامعه تضمین گردد.

- طبق بند دو از ماده ۴ قانون فراجا، مقابله و مبارزه قاطع و مستمر با هرگونه خرابکاری، تروریسم، شورش و حرکت هایی که مخل امنیت کشور باشد و طبق بند ۳ همین ماده، تامین امنیت برگزاری اجتماعات، تشکل ها، راهپیمایی‌ها، فعالیت‌های قانونی و مجاز و ممانعت و جلوگیری از هرگونه تشکل و راهپیمایی و اجتماع غیرمجاز و مقابله با اغتشاش، بی نظمی و فعالیت‌های غیرقانونی از وظایف فراجا می- باشد. با این وجود، پلیس رویکردی مبتنی بر ۵ معیار را به ترتیب زیر برای اعاده نظم و برقراری امنیت و چگونگی برخورد با اغتشاشگران و تجمعات غیرقانونی در پیش گرفت:

- رویکرد مدارا و خویشتن داری؛
- دعوت به آرامش از طریق سخنرانی و هشدار کلامی؛
- متفرق کردن تجمعات بدون توسل به ابزارهای بازدارنده؛
- در صورت لزوم، استفاده از تجهیزات کنترلی برابر قانون؛
- بازداشت اغتشاشگران؛

رسیدگی منصفانه و عادلانه به وضعیت بازداشت شدگان

تاکنون، در جریان اغتشاشات، هیچ فردی به دلیل اعتراض مسالمت آمیز بازداشت نشده است و فقط با عوامل ناامنی و اغتشاش و ناقضان حقوق مردم، با رعایت ضوابط و مقررات، برخورد قانونی صورت پذیرفته و پس از دستگیری، تحویل نظام قضایی شده اند. آن دسته از افراد دستگیر شده که سوءنیت آنان احراز نشده و تحت تاثیر هیجانات اغفال شده اند، پس از انجام تحقیقات اولیه، آزاد شده و تنها آنانی در بازداشت خواهند ماند که اقدام به عمل مجرمانه و خشونت آمیز کرده اند. بازداشت شدگان از تمامی حقوق مصرحه در قانون آیین دادرسی کیفری و

نیز آیین‌نامه سازمان زندان‌ها، تمامی تضمینات دادرسی عادلانه از جمله اصل برائت و دسترسی به وکیل برخوردارند و در محل نگهداری، از امکانات موجود مانند تماس تلفنی و امکان ملاقات با خانواده و خدمات درمانی بهره‌مند هستند. رییس قوه قضاییه نیز شخصا در تماس با مسؤولین قضایی ذیربط و همچنین بازدید از دادسرای جرائم امنیتی، دستورات لازم را برای رسیدگی عادلانه و سریع به وضعیت بازداشت‌شدگان صادر نمود. از سوی دیگر، محاکم صالحه در ایران در دسترس همه افراد است و مطابق ماده ۳ قانون آیین دادرسی مدنی، قضات دادگاه‌ها موظفند وفق قوانین به کلیه دعاوی رسیدگی کنند، در غیر این صورت مستنکف از احقاق حق شناخته شده و به مجازات آن محکوم می‌شوند. بدین ترتیب، هر فردی که در جریان تجمعات آسیب دیده، می‌تواند در هر زمانی از نظر جبران خسارت، در محاکم اقامه دعوی نماید؛ حقوق خصوصی افراد مشمول مرور زمان نمی‌شود.

حقوق زنان

تأمین حقوق همه جانبه افراد اعم از زن و مرد و تساوی عموم در برابر قانون و رفع تبعیض ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه، در قانون اساسی و قوانین موضوعه تضمین و مورد اهتمام قرار گرفته و نهادهای حکومتی موظف شده‌اند زمینه رشد مادی و معنوی بانوان را فراهم آورده و با برقراری تسهیلات و تمهیدات لازم، حقوق زنان را در عرصه‌های مختلف تأمین نمایند. جمهوری اسلامی ایران از بدو استقرار، توجه ویژه‌ای به پیشبرد امور زنان و ارتقاء حقوق و جایگاه آنان مبذول داشته است. نظام جمهوری اسلامی ایران در راستای اعتلای کرامت، شرافت و شخصیت اجتماعی و انسانی زنان، به پیشرفت‌های قابل توجهی نائل گردیده و اقدامات گسترده‌ای درخصوص ارتقاء وضعیت بهداشتی، آموزشی، ایجاد اشتغال، تأمین امنیت زنان و مقابله با خشونت علیه آنان و افزایش حضور اجتماعی زنان از طریق حضور در مناصب تصمیم‌گیری صورت پذیرفته است. برای کسب اطلاعات بیشتر درخصوص اقدامات جمهوری اسلامی ایران در حمایت و ارتقای حقوق زنان در طول دو سال گذشته، به گزارش پیوست مراجعه شود.

اصل حجاب

در جمهوری اسلامی ایران، با توجه تعیین نوع حکومت مبتنی بر قانون اساسی که ۹۸/۲ درصد مردم به آن رای داده‌اند، مقررات متناسب با نوع حکومت، فرهنگ و دین مردم وضع می‌گردد. ایجاد نظم عمومی و بهره‌مندی تمامی مردم از حقوق بشر خود در یک جامعه مبتنی بر مردم‌سالاری و قانون‌مداری، با احترام به قانون و اجرای قوانینی که از سوی نمایندگان مردم وضع می‌شود. محقق می‌گردد. در مسیر اجرای قوانین، از جمله در موضوع حجاب، مجریان قانون به هیچ وجه نمی‌توانند حقوق شهروندان را تضییع نمایند. هرگونه نقض قانون، موجب مسؤولیت است و مجریان اعم از قضائی، انتظامی و متصدیان بازداشتگاه‌ها، حق ندارند اقدامی برخلاف اراده قانونگذار معمول دارند. هر نوع رفتار مغایر قانون توسط مجریان قانون، به شخص زیان دیده حق طرح شکایت و پیگیری آن را می‌دهد.

بدیهی است هرگونه قصور و تقصیری مستنداً به بندهای ماده واحده قانون احترام به آزادی های مشروع و حفظ حقوق شهروندی و دستورالعمل اجرائی آن، قابل بررسی و تعیین تنبیه در امور تخلفات ارتكابی و تعیین مجازات در اقدامات مجرمانه می باشد.

سایر نکات

جمهوری اسلامی ایران به حمایت از حقوق و آزادی های اساسی مردم خود، برابر قوانین و تعهدات پذیرفته شده، متعهد است و لذا، هرگونه تحدید یا نقض حقوق را به طور جدی پیگیری خواهد کرد. دولت همواره به نگرانی ها و مطالبات مردم توجه ویژه ای کرده و تمامی تلاش خود را برای تحقق آنها، در چارچوب امکانات و شرایط موجود، بکار گرفته است. در همین چارچوب، همواره شرایط لازم برای طرح خواسته های مردم و اعتراضات مسالمت آمیز آنان را نیز فراهم کرده است. به منظور متوقف نمودن ارتباط میان اغتشاشگران و اعضای گروه های خشونت طلب و تروریست، محدودیت های موقت در دسترسی به اینترنت وضع شده، البته هیچ وقت اینترنت به طور کامل قطع نشده است. طبیعتاً، با کنترل اغتشاشات، این محدودیت ها نیز رفع خواهند شد. تمامی تمهیدات لازم برای تامین امنیت نمایندگی های دیپلماتیک، شرکت ها و سرمایه گذاران خارجی اندیشیده شده است. از سوی دیگر، مایحتاج و اقلام ضروری مردم در مناطقی که با ناآرامی مواجه شده اند و ارائه خدمات اجتماعی و سلامت، بدون وقفه ادامه دارد.

سخن پایانی

در پایان، ضمن فراخواندن برخی کشورها و سازوکارهای بین المللی حقوق بشری به رعایت انصاف و پرهیز از هرگونه پیش داوری و تعجیل در اظهارنظر و ارزیابی از وضعیت با مقاصد سیاسی، اعلام می دارد که جمهوری اسلامی ایران حافظ حقوق تمامی شهروندان خود می باشد و در قضیه خانم مهسا امینی نیز با پیگیری جدی موضوع تا روشن شدن علت فوت آن مرحومه، در صورتی که قصور یا تقصیری متوجه کسی باشد، اجازه نخواهد داد حقی از آن مرحومه و خانواده وی ضایع شود. نتایج تحقیقات و رسیدگی قضایی نیز به طور شفاف برای داخل و خارج کشور منتشر خواهد شد. از سوی دیگر، در راستای برقراری نظم و امنیت برای تمامی آحاد جامعه، اقدامات لازم را در چارچوب قوانین داخلی و تعهدات بین المللی خود انجام خواهد داد. ذکر این نکته را نیز ضروری می داند که کشور ایران از اقوام مختلفی مانند کرد، بلوچ، ترک، عرب، لر، فارس و ... تشکیل شده است که هیچکدام به عنوان اقلیت محسوب نمی شوند، بلکه در حقیقت اکثریت جامعه ایران را تشکیل می دهند. برای ما بسی جای تعجب و البته تأسف دارد درحالی که مردم کرد ایران در اثر اقدامات گروهک های تروریستی مانند کومله، پژاک، دموکرات و ... همچنان

جان خود را از دست می دهند، چطور هیچ بیانیهای در محکومیت این اقدامات تروریستی و در حمایت از قربانیان تروریسم صادر نمی شود؟!